

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.1.196/2010/7. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. május 19. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

*Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az **I. r.** és **II. r.** terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szekszárdi Városi Bíróság 21.B.137/2006/459. számú ítéletét és a Tolna Megyei Bíróság 4.Bf.24/2009/14. számú ítéletét az **I. r.** és **II. r.** terhelt tekintetében hatályában fenntartja.*

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

*I. A Szekszárdi Városi Bíróság a 2009. október 6.-án kihirdetett 21.B.137/2006/459. számú ítéletében az **I. r.** és **II. r.** terheltet - egyezően - bűnösnek mondta ki:*

6 rb. felbujtóként elkövetett adócsalás büntetében [Btk. 310. § (1) és (3) bek.], valamint

27 rb. felbujtóként - 13 esetben folytatólagosan - elkövetett társadalombiztosítási csalás büntetében [Btk. 310. § (1) bek., 6 esetben Btk. 310.§ (3) bek., 21 esetben Btk. 310. § (2) bek.].

*Ezért a bíróság az **I. r.** és **II. r.** terheltet - egyezően - halmazati büntetésül 1 év 10 hónap - végrehajtásában 5 év próbaidőre*

felfüggesztett - börtönre, és 5.000.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte.

A bíróság az I. r. és II. r. terhelten - egyezően - 2 rb. felbujtóként elkövetett adócsalás büntette [Btk. 310. § (1) és (3) bek.] és 7 rb. felbujtóként elkövetett társadalombiztosítási csalás büntette [Btk. 310. § (1), (2) és (3) bek.] miatt emelt vád alól felmentette.

Az ítéleti tényállás szerint (II. pont) a k.-i székhellyel rendelkező amerikai K. B. & R. B., mint fővállalkozó az 1996-2002. években alvállalkozói szerződést kötött a P. Kft.-vel. A Kft. által közvetlenül alkalmazott, illetve a további alvállalkozók által alkalmazott tolmácsok, adminisztratív feladatot ellátó munkavállalók fővállalkozó részére történő biztosításával nyújtott logisztikai támogató szolgáltatást a K. B. & R. részlege, a B. & R. S. (továbbiakban: BRS) műveleteihez.

A II. r. terhelten rokoni kapcsolatban álló I. r. terhelt részt vett a fenti alvállalkozói szerződés teljesítése során felmerülő foglalkoztatási és szervezői feladatok ellátásában.

2000 szeptemberében a P. Kft. helyébe alvállalkozóként az A. Kft. lépett, melynek ügyvezetője szintén a II. r. terhelt lett. Az A. Kft.-vel 2000. szeptember 9-től megbízási, majd 2000. október 1-től 2005. április 30-ig munkaviszonyban állt az I. r. terhelt is. Feladata a K. B. & R. és az A. Kft. közötti kapcsolattartás, a pénzügyi elszámolások koordinálása és a stratégiai szervezés volt.

A P. Kft., majd az A. Kft. a 2000-2002. években alvállalkozói szerződéseket kötött a T., az A., az L., illetve a K. Kft.-vel, annak érdekében, hogy e társaságok a fővállalkozó amerikai céggel kötött eredeti alapszerződésnek megfelelően a munkavállalókat alkalmazzák.

A felvételt nyert tolmácsok névsorát a BRS állította össze és bocsátotta a P. (A.) Kft. rendelkezésére, majd a tolmácsok az I. és II. r. terheltek döntése alapján kerültek az általuk meghatározott alvállalkozó cégekhez. A P. (A.) Kft. a BRS igénye szerint volt köteles módosítani a munkaerő létszámát és a munkaórákat is.

A P. Kft., mint fővállalkozó részéről az I. r. és II. r. terhelt megállapodtak a IV. r. terhelten és - V. r. terhelten keresztül - a VII. r. terhelten abban, hogy a tolmácsokkal az alvállalkozó cégek kötnek munkaszerződést, melyben heti munkaóráként 40 óra, míg munkabéreként a mindenkori minimálbér kerül feltüntetésre. Az alvállalkozó cégek a munkavállalókkal munkaszerződést kötöttek, majd e szerződés alapján bejelentették őket a társadalombiztosítási, illetve adóhatóságoknál. Az alvállalkozó

cégek a bejelentett minimálbért a tolmácsok részére nagyobb részt átutalással, részben készpénzben egyenlítették ki.

Az alvállalkozók munkavállalóinak ún. „kategória besorolását” az A. Kft.-vel kötött alvállalkozói szerződésben a BRS határozta meg az elvégzendő munka jellegétől és az angol nyelvtudás szintjétől függően.

Az A. Kft. - a vele szerződésben lévő fent hivatkozott alvállalkozóval szemben az amerikai cég felé érvényesített óradíjakhoz képest - minden egyes besorolási szinthez alacsonyabb óradíjat rendelt, amely a havonta kiállított teljesítési igazoláson is feltüntetésre került.

A tolmácsok által ledolgozott munkaórákat (munkaegységeket) a jelenléti ívek (az ún. Time-sheet lapok) rögzítették, melyeket a BRS képviselői aláírásukkal naponta igazoltak.

A Time-sheet lapokat a P. (A.) Kft. havonta összesítette és megállapította azt, hogy az adott hónapban mely tolmács, mennyi munkaórát (munkaegységet) dolgozott. A Time-sheet lapok alapján az A. Kft. a teljesítést havonta igazolta. Az igazolás minden hónap első napján a gyűjtőládába bedobott és kitöltött Time-sheet lapok alapján került elszámolásra és kiállításra. Az elszámolás alapját mind az amerikai cég felé, mind az alvállalkozók felé a Time-sheet lapok képezték.

Az A. Kft. képviseletében eljáró II. r. terhelt az alvállalkozó cégek felé teljesítési igazolásokat állított ki a megállapodás szerinti óradíjjal számolt vállalkozási díjról. Az egyes kategóriákra érvényes óradíjakban a II. r. terhelt és az alvállalkozók képviselői évenként állapodtak meg, de azt munkavállalónként írásban nem fektették le. A vállalkozói díjat az előzetes megállapodás szerint a besorolási szinthez igazodó kategóriadíj és az egyes tolmácsok által ledolgozott - a Time-sheet lapokon szereplő - munkaórák szorzata alapján számította ki az A. Kft. ügyvezetőjeként a II. r. terhelt, és a teljesítésigazolás is ez alapján került kiállításra. A teljesítési igazolásban szereplő összegről minden hónap 15. napjáig az alvállalkozó cégeket képviselő IV. r. és VII. r. terheltek állítottak ki számlát, mely alapján az A. Kft. képviseletében eljáró II. r. terhelt a BRS fővállalkozói díjának utalását követően a vállalkozói díjat részükre bankszámlára átutalta.

Az I. és II. r. terheltek a munkáltatót terhelő adó- és járulékfizetési kötelezettség eltitkolása végett a szerződéses viszonyban elért pozíciójukat kihasználva rávették a IV. r. és - V. r. terhelt közbenjárásával - a VII. r. terhelteket arra, hogy mint alvállalkozók az általuk munkaszerződés alapján alkalmazott tolmácsokat csupán minimálbérre jelentsék be az illetékes adó- és

társadalombiztosítási szervekhez. A ténylegesen ledolgozott munkaórák (munkaegységek) alapján az alvállalkozók által érvényesített kategória díjakkal kiszámított és a minimálbér közötti „munkabért” pedig az adó- és járulékterhek levonásának elkerülése érdekében a tolmácsok részére személyesen „feketén” fizessék ki.

A IV. r. terhelte a T. Kft. és az A. Kft. ügyvezetőjeként, valamint az L. Kft. nevében eljárva, míg a VII. r. terhelte a K. Kft. ügyvezetőjeként az I. és a II. r. terheltek által megszabott módon alkalmazták a tolmácsokat és részükre a bejelentett minimálbér mellett adó- és járulék terheléstől mentes rejtett munkabért juttattak.

A tolmácsoknak a bejelentett és adóval, járulékkal terhelte minimálbéren felüli „fekete” munkabérek III. r. és IV. r. (T. Kft., A. Kft., L. Kft.), valamint V. r. és VII. r. terheltek (K. Kft.) általi kiszámítása az alábbiak szerint történt:

A dolgozók Time-sheet lapján szereplő munkaórák és az A. Kft., valamint az alvállalkozó cég közötti viszonylatban szóbeli megállapodás alapján meghatározott kategória díjak szorzatából levonásra került 12 % az alvállalkozó cég jutalékeként. Levonásra került továbbá az adott hónapban bevallott bérek egy főre jutó terhe, valamint a bevallott bér számfejtése kapcsán megkapott (előzőleg már átutalt) nettó jövedelem összege. Az ezek után megmaradt összeg volt az a bér, amelynek adó- és járulékterhe nem került bevallásra.

Ekként a IV. r. terhelte 2000. áprilisától 2001. június 24. napjáig a T. Kft., 2001. június 25. napjától 2002. április 7. napjáig az A. Kft. képviselőjében, 2002. április 8-tól 2002. október 22. napjáig az L. Kft. mögött és nevében eljárva, míg a VII. r. terhelte a K. Kft. képviselőjeként 2002. januártól 2002. október 22. napjáig terjedő időben a tolmácsok részére történő fekete bér kifizetését az adóhatóság előtt eltitkolták. Ennél fogva az említett gazdasági társaságok a személyi jövedelemadó, a társadalombiztosítási járulék, nyugdíjjárulék, egészségbiztosítási járulék, magánnyugdíjpénztári tagdíj, munkavállalói járulék, munkaadói járulék és egészségügyi hozzájárulás adó- és járuléknemek vonatkozásában adó- és járulékmegállapítási, valamint bevallási és befizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, s ezzel az adó- és járulékbevételt csökkentették.

Az I. r. és II. r. terheltek az általuk meghatározott fekete bérkifizetési rendszer fenntartásával, működtetésével és az ehhez szükséges forrás biztosításával közreműködtek abban, hogy az előbbiekben említett gazdasági társaságok a 2000. április és 2002. október 22. közötti időben a „fekete” pénzüsszegek kifizetését

eltitkolják és ezzel az adó- és járulékbevételt csökkentették. Az I. és II. r. terheltek mindemellett az alvállalkozói szerződéses viszony lehetőségének biztosítása fejében, egyúttal magánvagyonuk illegális gyarapítása végett rábeszéltek a IV. r. terheltet arra is, hogy az A. Kft. által átutalt összegből a fekete kifizetéseket követően részükre esetenként milliós nagyságrendű pénzüsszegeket fizessen vissza. Ennek érdekében a II. r. terhelte a tárgyhavi teljesítésigazoláson az alvállalkozó cég és a tolmácsok felé ténylegesen számított kategória díjaknál magasabb díjakat tüntetett fel. Így a kiállított számla alapján a IV. r. terhelte által képviselt cégek részére a legális és a fekete munkabér kifizetéséhez szükséges összeget meghaladó összeg átutalásra került sor.

A IV. r. terhelte ily módon az érdekkörébe tartozó cégek (T. Kft., A. Kft., L. Kft.) vonatkozásában az alvállalkozói díj megállapításánál figyelembe vett kategória díjjal számított és a teljesítési igazolás alapján utalt pénzüsszegnek a levonásokat, jutalékot és a kifizetett fekete bért meghaladó különbözetét - mely pontosan meg nem határozható összeget tett ki - esetenként visszajuttatta az I. r. és a II. r. terhelteknek, rendszerint az I. r. terhelte kezéhez.

1./

A tolmácsokat a IV. r. terhelte 2000. április 1-től 2000. december 31. napjáig, illetve 2001. januárjától 2001. június 25. napjáig a T. Kft., 2001. június 26. napjától 2001. december 31. napjáig és 2002. január 1. napjától 2002. április 8. napjáig az A. Kft., míg 2002. április 9-től 2002. október 22. napjáig a L. Kft. keretében foglalkoztatta, oly módon, hogy az előbbieken meghatározott időtartam lejártával a munkavállalók munkaviszonyukat az alkalmazó cégnél megszüntették, majd a következő naptól az időrendben következő gazdasági társasággal kötöttek munkaszerződést.

A IV. r. terhelte ügyvezetése körébe eső gazdasági társaságok (T. Kft., A. Kft., L. Kft.) vonatkozásában a III. r. terhelte közreműködött a tolmácsok felvétele, bejelentése, alkalmazása kapcsán felmerült adminisztratív feladatok ellátásában, ennek során a IV. r. terhelttel együttesen számolták ki a tolmácsoknak az óradíjak és a munkaórák alapján kifizethető fekete munkabért. Az eltitkolt pénzüsszegek borítékolása és szétosztása nagyobb részt a III. r. terhelte feladata volt, akadályoztatása esetén ebben a IV. r. terhelte is részt vett.

A „fekete” bér kifizetése akként történt, hogy az A. Kft. munkabér-átutalását követően döntően a III. r. (néhány esetben pedig a IV. r.) terhelte felhívta telefonon a tolmácsokat, majd a névvel ellátott borítékokat a tolmácsoknak személyesen átadta.

A III. r. terheltet a nyomozó hatóság tagjai a borítékok tolmácsok részére történő átadása során 2002. október 22-én tetten érték.

Az I. r. és II. r. terhelt által meghatározott eltitkolt munkabérfizetési rendszerben a IV. r. terhelt, mint munkáltató a III. r. terhelt közreműködésével az ítéletben részletezett összegű „fekete” munkabérek kifizetése folytán személyi jövedelemadó (és az egyéb „adónemek”) tekintetében évenként és gazdasági társaságonként meghatározva az ítéletben meghatározott összegben mulasztotta el adómegállapítási (adólevonási) és adóbevallási kötelezettségét, amelynek következményeként az adó- és járulékbevételt az alábbi összegekben csökkentette:

a T. Kft. esetében az összes adó- és járulékhány 40.681.667 forint;

az A. Kft. vonatkozásában okozott adó- és járulékhány összesen: 34.644.385 forint;

az L. Kft. esetében az okozott adó- és járulékhány összesen 20.798.537 forint.

2./

Az I. r. és II. r. terhelt által meghatározott eltitkolt munkabérfizetési rendszerben a VII. r. terhelt, mint munkáltató - az V. r. terhelt közreműködésével - a K. Kft. esetében összesen 18.579.159 forint adó- és járulékhányt okozott.

I-IV. r. terheltek a bűncselekménnyel - a T. Kft., az A. Kft. és az L. Kft. esetében számított adó- és járulékhányt összegezve - 96.124.589 forint összeggel csökkentették az állam adó- és járulékbevételét, mely az eljárás során lefoglalt 3.136.594 forint APEH részére történő kiadásával részben megtérült.

I., II. V. és VII. r. terheltek - a Kürtös Kft. esetében okozott adó- és járulékhányt összegezve - a bűncselekménnyel összesen 18.579.159 forinttal csökkentették az adó- és járulékbevételt, mely az eljárás során lefoglalt 1.232.000 forint APEH részére történő kiadásával részben megtérült.

Az ügyész az I. r. és a II. r. terhelteket a vádiratban bűnsegédként vádolta az adó- és társadalombiztosítási csalás bűncselekményeinek elkövetésével, majd végindítványban felbujtókénti büntetőjogi felelősségre vonásukat indítványozta.

Az egymásba kapcsolódó alvállalkozói szerződések vizsgálata, a „központi” szerződésben rögzített teljesítményen és besorolási szinten alapuló díjazás rendszere arra a következtetésre ad alapot, hogy a végső soron alkalmazott tolmácsok munkabérének összege nem lehetett az alvállalkozó cégek (a IV. r. és VII. r. terhelt) önálló döntésének az eredménye. Erről az I. r. és a II. r. terheltek

döntöttek. Ezért az adóelkerülésre irányuló döntő elhatározásra (a munkaszerződéssel minimálbéren való alkalmazásra és a „fekete” bér kifizetésére) csakis az I. r. és a II. r. terheltek magatartása következtében juthattak.

Az I. r. és II. r. terhelt azzal is tisztában voltak, hogy a „fekete” bér kifizetése vonatkozásában a munkáltató alvállalkozók adózási kötelezettségüket nem teljesítik és azzal is, hogy az A. Kft. könyvelése kifogástalan lesz, mert a borítékos fizetés közlése, kivitelezése és a könyvelésben való esetleges elrejtése az alvállalkozók terhén marad. A városi bíróság ezért az I. és II. r. terheltek szándékos rábíró tevékenységét, felbujtói elkövetői minőségét valamennyi tényállásban írt cég, illetve adónem vonatkozásában megállapította.

A megbízási szerződések létrejöttét követően a munkavállalók, valamint a bérkifizetéshez szükséges forrás biztosításával az I. r. és II. r. terheltek a bűncselekmény elkövetéséhez éveken át segítséget is nyújtottak. Tekintettel arra, hogy a bűnsegély a felbujtásba beolvad, a bíróság terhükre csak a felbujtókénti elkövetést állapította meg.

A bíróság az adó- és társadalombiztosítási csalás bűncselekményeket gazdasági társaságokként, adónemenként és járulékfajtanként halmazatban állapította meg azzal, hogy a személyi jövedelemadó nemben a bűncselekményt adóévenként és cégenként 1 rb. bűncselekménynek, míg az egyéb járulékfajták vonatkozásában több járulékbevallási időszakon keresztül folytatott bűncselekményeket cégenként és járulékfajtanként folytatólagosan elkövetettnek minősítette.

A büntetőeljárás során a magánfél - a törvényes kamatokra is kiterjedően - polgárjogi igényt terjesztett elő a terheltek ellen, melyet a perbeszédeket követően az ügyészi végindítványban megjelölt adó- és járulékhiány összegekre módosított.

A másodfokon eljáró Tolna Megyei Bíróság a 2010. június 1. napján kihirdetett 4.Bf.24/2010/14. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az APEH magánfél polgári jogi igénye tekintetében megváltoztatta. Egyebekben a felülvizsgálattal érintett I. és II. r. terhelt tekintetében helybenhagyta.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. r. és II. r. terheltek védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

Az I. r. terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa szerint a Pécsi Városi Ügyészség a végindítványában, illetve az ügyész a vádbeszédében az I. r. terheltet 4 rb. folytatólagosan elkövetett, az egészségügyi hozzájárulást nagyobb mértékben csökkentő

társadalombiztosítási csalás büntettével vádolta a vádirati tényállás II/2-3-4-5. pontjában írt tények alapján. A bíróság ítélete ezzel szemben a tényállás II/1. pontjában írt cselekményben is megállapította az I. r. terhelt bűnösségét. Ezzel túlterjeszkedett a vádon és megszegte a Be. 2. §-ában írt vádelvet.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében nem vette figyelembe a Siklói Városi Bíróságon 2005. október 20-án és 2006. január 12-én, továbbá a Szekszárdi Városi Bíróságon 2009. szeptember 15-én és 2009. szeptember 28-án megtartott tárgyaláson felvett bizonyítás adatait. Ezzel megsértette a Be. 258. § (1) bekezdésének c) pontjában foglalt rendelkezést és a közvetlenség elvét.

A Be. 78. §-ának (4) bekezdésében foglaltakra utalva kifogásolta a védő, hogy a városi bíróság a titkos adatszerzésre vonatkozó szabályok megsértésével használta fel a titkos információgyűjtés során foganatosított telefonlehallgatások anyagát. A bizonyítékként értékelt „time-sheet” lapok ismeretlen körülmények között másolt magánokiratok, amelyek bizonyító erővel nem rendelkeznek. A bíróság ennek ellenére a bennük foglalt adatokat bizonyítékként értékelte. A bíróság olyan tanúk vallomására alapította ítéletét, akiknek az idézésére és a tárgyaláson történő meghallgatására nem került sor.

A felülvizsgálati indítvány szerint az elsőfokú bíróságnak a „fekete” bér kifizetési rendszerrel kapcsolatos bizonyíték-értékelése egyoldalú, következetlen és a logika szabályainak ellentmondó következtetéseken alapul. A bíróságok nem válaszolták meg azt a kérdést, miért állt az I. r. terhelt érdekében az, hogy az alvállalkozó cégek „feketén” fizessenek ki munkabért. Összegzésképpen rögzítette a védő, hogy a „time-sheet” lapok és a lehallgatási jegyzőkönyvek bizonyítékok köréből történő kirekesztése eredményeként az I. r. terheltet az ellene emelt vádak alól bizonyítottság hiányában fel kell menteni.

Kifejtette végül, hogy az I. r. terhelt kártérítés címén történt kötelezésére összezszerű polgári jogi igény, tehát határozott kereseti kérelem nélkül és a Ptk. 324. §-ának (1) bekezdésében foglalt ötéves elévülési időn túl került sor. Ennél fogva az adóhatóság kártérítési igényének megítélése is az anyagi jog szabályaiba ütközik.

Az I. r. terhelt védője mindezek alapján elsősorban az I. r. terhelt felmentését, másodlagosan pedig a marasztaló jogerős döntés hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatásának elrendelését, továbbá a kiszabott büntetés és a megítélt kártérítés végrehajtásának a félbeszakítását indítványozta.

A II. r. terhelt védője szerint az ügyész végindítványa módosította az eredeti vádirat második fejezetét és ennek keretében az I. r. és II. r. terhelt vonatkozásában mellőzte a II/1. vádpontot (T. Kft.). Amikor az ügyész perbeszédét követően a védelem jelezte, hogy a II/1. vádpont a végindítványban nem szerepel, akkor az ügyész korrigálta a végindítványát. A védelem azt jelezte, hogy az ügyészi nyilatkozat vádkiterjesztésnek minősül, amelyre a perbeszédnek elhangzását követő ügyészi viszontválaszban már nincs lehetőség. A bíróság mindezek ellenére nem nyitotta meg újra a bizonyítási eljárást. Ezzel egyrésztől sértette az I. és II. r. terheltnek a védekezéshez való jogát, amely a Be. 375. §-ának (1) bekezdésében megjelölt eljárási szabálysértés folytán az ítélet hatályon kívül helyezését indokolja. Emellett sértette a törvényes vád követelményét is. A II. r. terhelt védője mindezek alapján a marasztaló jogerős döntés hatályon kívül helyezését és új eljárás elrendelését, valamint azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány elbírálásáig a jogerős határozat végrehajtását függessze fel.

A Legfőbb Ügyészség BF.3553/2010. számú átirata szerint a felülvizsgálati indítványok az eljárási szabálysértésekre vonatkozó részükben nem alaposak. A Be. a vád „mellőzését” nem ismeri. Ha az ügyész a vádat nem ejtette el, akkor önmagában a II/1. tényállásra hivatkozás elmaradása (ld. ügyészi végindítvány) vádelejtésnek nem tekinthető. A bíróság a tényállásra vonatkozóan széles körben folytatott le bizonyítást és a terhelték erre a tényállásra többirányú védekezést terjesztettek elő, ekként nem sérült a terhelték védekezéshez való joga sem.

Az I. r. terhelt javára előterjesztett felülvizsgálati indítvány törvényben kizárt abban a részében, amennyiben a bizonyítással és a bizonyítékok értékelésével, egyes bizonyítékok beszerzésének elmulasztásával, más bizonyítékok szükségesnek tartott kirekesztésével a tényállást támadja. Erre és a tényállás megalapozatlanságára hivatkozással a jogerős ítélet felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.

Az ügyészség szerint a bíróságok nem sértették meg a Ptk. kárfelelősségre vonatkozó szabályait sem, mert a Ptk. 360. §-ának (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bűncselekménnyel okozott kár megtérítésére vonatkozó igény nem évül el addig, amíg a bűncselekmény elévülése nem következik be.

A Legfőbb Ügyészség mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványoknak ne adjon helyt és a megtámadott határozatokat az I. r. és II. r. terheltre vonatkozó részében hatályában tartsa fenn.

Az I. r. terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára észrevételeket tett, amelyben rámutatott arra, hogy felülvizsgálati indítványában nem a megalapozatlanságra, hanem anyagi jogszabálysértésre hivatkozott; nem a bíróság mérlegelési jogkörével kapcsolatos védői kifogásokat fogalmazott meg, hanem az indokolási kötelezettség megsértését sérelmezte és továbbra is fenntartotta, hogy az adóhatóság összezszerű kártérítési igényt az eljárás során nem fogalmazott meg.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen az I. és a II. r. terhelt védője a felülvizsgálati indítványát fenntartotta.

A legfőbb ügyész képviselője a nyilvános ülésen az átiratában foglaltakat fenntartotta és azzal egyező indítványt tett.

Az I. r. terhelt hivatkozott a perben érintett vállalkozás volumenére, és arra, hogy jelentős törvényes haszna miatt nem állt érdekében az ítéletben részletezett jogellenes szisztéma működtetése. Az ügy IV. és VII. r. terheltjének és társaiknak a cselekményéről nem tudott, ahhoz semmilyen módon nem csatlakozott. Nem követett el bűncselekményt.

A II. r. terhelt előadta, hogy minden feladatát úgy látta el, hogy maradéktalanul megfeleljen a jogszabályok rendelkezéseinek. Nem állt érdekében, hogy a partner vállalkozásokat adócsalásra bírja rá. Az ügy kipattanása (2002) után is ugyanazt a struktúrát működtette tovább, egészen 2007-ig. Nem változtattak és nem is tudtak változtatni a kialakított rendszeren, módszeren. Egyáltalán nem álltak kapcsolatban az alvállalkozók által foglalkoztatott munkavállalókkal. Nem követett el bűncselekményt.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

a)

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány elbírálása során abból indult ki, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben meghatározott feltételek szerint van lehetőség. A felülvizsgálati eljárásban - amint arra a Legfőbb

Ügyészség is helyesen utalt - a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ezért az I. r. terhelt védőjének a felülvizsgálati indítványa a tényállást támadó részében a törvényben kizárt indítvány.

A nyilvános ülésen a terheltek is a megállapított tényálláson keresztül támadták a jogerős marasztaló döntést, arra a felülvizsgálati eljárásában nincs lehetőség.

b)

Az I. r. terhelt védője a felülvizsgálati indítványában arra hivatkozott, hogy az ügyében eljáró bíróságok nem tettek eleget a Be. 258. §-ának (3) bekezdésében előírt indokolási kötelezettségüknek. Nem értékelték a bizonyítási eljárás során felmerült valamennyi bizonyítékot (egyes tárgyalásokon felvett bizonyítás anyagának értékelése elmaradt), törvénysértő bizonyítás eredményét értékelték bizonyítékként (lásd a titkos információgyűjtés eredményének bizonyítékként értékelése), elmulasztották egyes bizonyítékok beszerzését, nem történt meg a bizonyítékok egymással történő összevetése és téves következtetéseket vontak le a bíróságok. Valójában a Be. 373. §-a (1) bekezdésének III/a) pontjában meghatározott olyan (ún. abszolút) eljárási szabálysértés valósult meg, amely - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján - a felülvizsgálat alapjául szolgálhat.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

Amint arra a Legfelsőbb Bíróság az I. r. terhelt védője által is hivatkozott BH 2010/117. szám alatt közzétett döntésében rámutatott, az indokolási kötelezettség megsértése akkor eredményez feltétlen hatályon kívül helyezést - és felülvizsgálatot is megalapozó - eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása - tény vagy jogkérdés kapcsán - oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését.

A Legfelsőbb Bíróság - a védő érvelésétől eltérően - azt állapította meg, hogy miközben az eljáró bíróságok - különösen az elsőfokú bíróság - részletes indokát adták annak, hogy a terheltek tagadásával ellentétben a tényállást miért és milyen bizonyítékokra alapították, a minősítés a büntetéskiszabás indokairól is részletesen számot adtak. Az I. r. terhelt védője a felülvizsgálati indítványában e felülvizsgálati okra kizárólag az eltérő tényállás megállapítása és a bizonyítékok eltérő mérlegelése érdekében hivatkozott, ekként az valójában a tényállást támadta.

c)

A védők szerint az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el, mert az ügyész a végindítványában az I. és a II. r. terhelte a vádirat II/1. pontjában írt bűncselekményekkel már nem vádolta. A bíróság ennek ellenére a tényállás II/1. pontjában is megállapította a terheltek bűnösségét.

A Be. 373. §-a (1) bekezdésének I./c) pontja szerint: a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az eljárást megszünteti, ha az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el.

A törvényes vád fogalmát a Be. 2. §-a határozza meg. E § a (3) bekezdésében kimondja, hogy a bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz.

A Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a bíróságok a törvényes vád követelményét sem sértették meg.

A bírósági iratok között 454. sorszám alatt felvett jegyzőkönyvhöz csatolt, 2009. szeptember 2.-án kelt ügyészi végindítvány az 1. és 2. oldalán kifejezetten részletezi a II/1. vádpont alatti cselekmények kapcsán megállapítható adóhiányokat és azokhoz kapcsolódóan a részben módosult minősítéseket. Amikor pedig terheltenként összegezte a megállapítható bűncselekményeket, akkor pontosan annyi rendbeli bűncselekménnyel vádolta az I. és a II. r. terhelte, amennyi rendbeli bűncselekményt a módosított vád II/1-2-3-4-5. pontjaiban előzőleg részletezett. Figyelemmel arra is, hogy vádelejtésre, avagy a vád egyes részleteinek a kirekesztésére az eljárásban nem került sor, nem kétséges, hogy az egyes terheltek terhére megállapítható bűncselekmények minősítését követően a zárójelben az egyes vádpontokra történt pontatlan utalás (azaz a II/1. vádpont kihagyása) a vád tartalmát ténybeli kereteit nem érintette. Amint a védők a vádbeszédet követően a téves utalásra rákérdeztek, az ügyészi válasz nyomán a védők számára is nyomban kétségtelenné vált, hogy elírási hiba történt és vádelejtésre nem került sor.

d)

Hivatkozott végül az I. r. terhelt védője egyéb eljárási szabályok megsértésére is. A bíróság jogerős határozatának a felülvizsgálatára azonban csak a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában taxatív felsorolt eljárási szabálysértések címén van helye. E körben a védő indítványa ugyancsak a törvényben kizárt felülvizsgálati indítvány.

A Legfelsőbb Bíróság mindezek alapján a védők felülvizsgálati indítványát nem találta alaposnak. S miután nem észlelt olyan egyéb

eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a felülvizsgálattal érintett mindkét terhelt tekintetében a hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2011. május 19.

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné